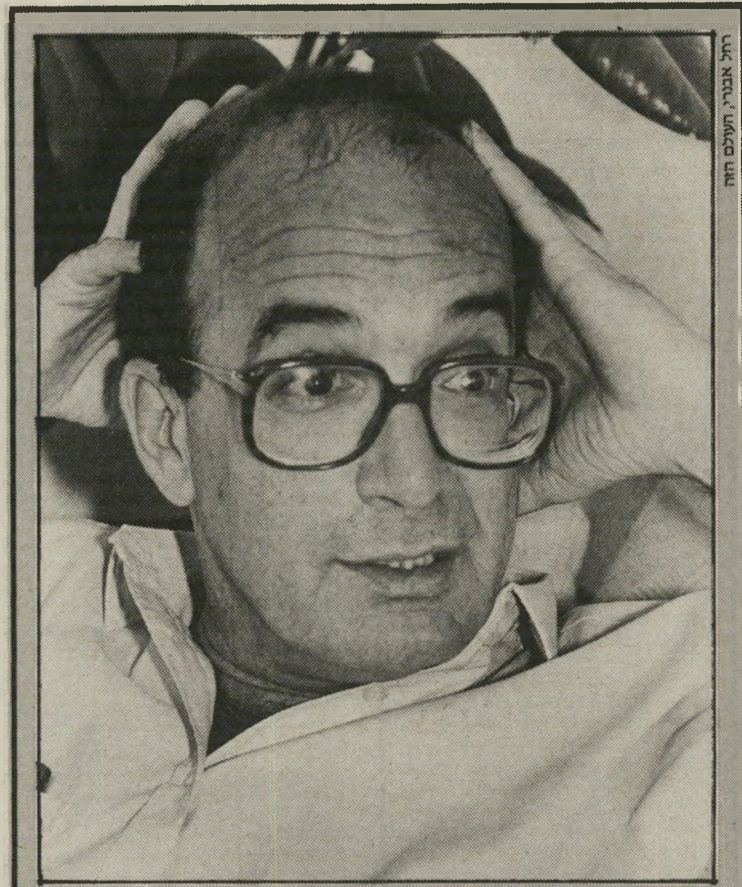

מה זאת אומרת במקומות הכי קשים?

אני מדבר על ר"ץ. אולי אני מדבר גם על מ"פ. על היחידות הן צריך לשמור, משום שאני חושב שבניין זה, ובעניין זה בלבד, באופן אובייקטיבי לגמרי, בגלל דברים שהם מן גרם אותם, אין לנו מתחרים. למה אני יכול להעיד על עצמי, אבל אני בטוח שזו עדות נאמנה לגבי כל החברים שלי. כמה שנים אני לא הולך לקיבוצים, לא משום שחלילה אני מזלזל בקיבוצים, אבל משום ששלב מסויים הגעתי למסקנה: אני מופיע שם, ואני מדבר בדם ליבי, ואני אחר-כך יוצא גם בהרגשה טובה, כי שיכנעת את כולם וחי משניים, שהכירו את גלילי, ונורא התרגזו. ואני בטוח שנתלתי הצלחה ארירה, ואני חודר הביתה לא כליכך עייף, אבל מאוד מרוצה. אני כבר שנים לא עושה את זה, אם אין לי איזה קרובי-משפחה בקיבוץ. אני גם לא מופיע בצפון תל-אביב. גם כשאני מופיע שם, זה ממש בעל כורחי. אני לא מופיע בצוותא, המקום הזה עושה לי דיפרסיה — אנשים נהדרים, עצם מעצמי, בשר מבשרי, אני בשר מבשרם. אני לא אוהב להיכנס למקום הזה ולשכנע את המשוכנעים.

אני הולך לנתיבות — אגב, כדי ללכת לשם אתה צריך להיות מוזמן, וכרוך השם אנחנו מוזמנים. זה לא מה שהיה פעם. היום זה הרבה יותר קל, גם זו, אגב, אינדיקציה לגבי שינויים שקורים בחברה הישראלית. אז אנחנו מוזמנים לכל מקום, אפילו לנתיבות, שאני תמיד קורא לה. קוסי הישראלית. זה פשוט איראפטר להאמין. אילו הייתי מצ' ניח אותך שם, ולא היית יודע בדיוק איפה אתה צונח, לא היית אומר שזה כאן בארץ. הייתי בנתיבות, והיה אולם מלא. הייתי באופקים, והייתי כשרדות, והייתי בכל מקום במדינת-ישראל. קודם כל אני הולך לשם, ואחר-כך אני הולך לצבא. ואנחנו מופיעים המון בצבא. הלוואי שהייתי יכול להופיע על-פי מיספר ההזמנות שאנחנו מוזמנים. ואני מופיע באוניברסיטות, ואני מופיע בצבא, ואני מופיע בעריפיתוח, ואני מופיע בנתיבות ספר. בנתיבות בכל המקומות בארץ, אני הולך גם לבתי-ספר בצפון תל-אביב. מי שחר שב ששם המצב זה שיש בני מעיי' הוא טועה. גם שם זה מאבק גדול. ואנחנו באים לשם, ושם אנחנו מתמודדים. אני שואל — גם אתה מכיר את זה מניס-

איהו שהם ויתורים מצפוניים, הכרתיים, חס וחלילה וחס, — אבל חשוב לי מאוד לשמור על הרלוונטיות שלנו בחברה הישראלית, ועל

רחל אבנר, העיתונאית

את שימעון פרס שונאים מפני שמרגישים שהוא לא אומר את האמת. אותי שונאים מפני שמרגישים שאני אומר את האמת. רבין אומר את אותם הדברים כמו שימעון, ובכל זאת חושבים שהוא אומר אמת."

מצליח להגיע להכרעה את מי אני מאשים יותר, את המערך או את הליכוד? היום, מכיוון שהיום אנחנו משוחחים, היום אני חושב שאני יודע. יכול להיות שמחר זה יתהפך.

אני בכל זאת מאשים יותר את המערך. למה? חשבתי על זה היום: כי הליכוד אומר מה שהוא רוצה. המערך עשה עוול כפול. המי ערך הרי משקר, משקר פשוט במצב נחושה, מוליך שולל. הנה עכשיו, בסיטואציה הנוכחית, מי אומר אמת? שמיר, שהוא מכעים אותי לפעמים עד שיגעון, ואני לא יכול ממש לשאת אותו, הוא אומר אמת. הוא אומר: תרי או, רוצים להושיב אותנו עם אש"ף. זה נכון, זה בדיוק הרי מה שרוצים עכשיו. מה רוצים שיישבו שם במצריים? לא רוצים שיישבו עם אש"ף?

עכשיו רבין אומר: מה פתאום? לא רוצים להושיב אותנו עם אש"ף? להיפך, אנחנו רוצים צים לשבת שם כדי לנתק את כל המהלך מאש"ף.

אני מכיר לך את הרוגמה האחרונה, אבל הרוגמה האחרונה היא רוגמה המאיינת את כל הרוגמות. ולמה אני אבל אומר את זה... מישור יכול למעון, שצביעות היא מעלה, מפני שצביעות לפחות מוכיחה שיש איזו הרגשה של בדישה, איזו הבחנה בין טוב ורע. ואילו מי שאינם צבועים, האומרים בגלוי שהם לא רוצים בשלום, גם בושה כבר אין להם.

אצל רבין אני לא מגלה בכלל גילויים של בושה, בדרך כלל. הרי הוא לא פנים חדשות, אנחנו מכירים את הפרטונה הזו, והיא בדרך כלל לא מצטיינת כבושה. היא גם לא מצטיינת נח בהרבה חסודי-נפש.

אילו הייתי חושב שזה אמנם לא יפה לוייף, ושזה אמנם לא יפה להוליך שולל את הציבור, אבל שזה יעיל — אז הייתי אומר בסדר, שלא לשמו יביא לשמו. אז הם יבלבלו את הציבור, והציבור לא יבין במה מדובר, ועכשיו אנחנו נלך לבחירות בגלל הרבר הזה שיעמוד על חוד-התער, והמערך יזכה בהישג מסחרר. הרי בדיוק היפך קורה כל הזמן: הם עדי כדריכך נפתרים, שהם מהססים אפילו מללכת לבחירות. הרבר הכי גרוע שיכול לקרות עכ' שזו למערך — ככה זה מצטייר — זה ללכת לבחירות. אז אני אומר: גם להוליך שולל, וגם ללכת מרחי אל רחי, בשביל מה כל העניין הזה?

בגלל סיבות הפונות

יונג — אני למשל שואל את עצמי לא-פעם, למה אנחנו עולים לכליכך הרבה אנשים כב-ריאות?

זו שאלה שמאוד מעסיקה אותי: יש אנשים שהיו צריכים, על-פי כל מיני מדרים, מרדי השניאה, לשנוא אותם יותר. למה אנחנו ער לים לכליכך הרבה אנשים כבריאות? ואני אומר: אנחנו עולים לאנשים האלה כבריאות בגלל הרלוונטיות שלנו, בגלל ההשתייכות שלנו, בגלל זה שאנחנו שייכים, בגלל זה שאנחנו ב פני מ.

על ה"כפנים" הזה אסור בשום פנים ואופן לוותר. אולי בגלל זה שאני בא מהמקום שאני בא ממנו — מה לעשות — לא היתה לי אף פעם האמביציה להסתגר בתוך תא-הטלפון המכוון שלנו ולהתבסס בבושם של עצמנו. אף פעם לא היתה לי אמביציה כזו. מאוד חשוב לי לשמור — ואני לא חושב שעשיתי

הקשרים המאוד-אמיצים שיש לנו איתה. יש לנו בעיות, בוודאי, יש לנו בעיות עצריות. אבל הן לא נובעות מזה שאנחנו לא יותר גדולים מכפי שאנחנו במושגים שאנחנו מרבי רים עליהם עכשיו. אילו היינו 40, 50 בכני סת, אז כל המצב היה שונה.

אתה לא חושב, לפעמים, שאי-לו היתה נשאר במיפלגת-העבודה היתה משפיע היום יותר? תיכף אגיע לזה. אבל למה אני אומר שאני לא יודע את מי אני מאשים יותר, על מי יש לי בטן יותר מלאה? משום שהרי מיפלגת-העבודה — וזה גם היה חלקי בתקופה מסויימת — עד שאמרתי שאני לא יכול יותר.

אגב, ההחלטה שלי, זה כבר קצת בהקשר לשאלה שלך, ההחלטה שלי לעזוב את מיפלגת-העבודה — תאמין לי, זה אולי בושה להי גיד, אבל היא לא היתה החלטה פוליטית, היא היתה הרבה יותר. היא היתה גם החלטה פוליטית, אבל היא היתה הרבה יותר החלטה כמישור הנפשי, פסיכולוגי.

לי, זה בושה להודות כזה, כי צריך להגיד תשמע זו היתה החלטה פוליטית.

זה מזכיר את עזר וייצמן, כשי-הוא מזכיר את פרישתו מהליכוד.

כך אני לא יודע. גם הוא אומר שלא היתה לו סיבה מסויימת. פשוט נמאס לו.

כן, פשוט איראפטר היה לסבול. אני לא הבנתי מה הם מדברים, מה הם רוצים, הם כל הזמן רצו גם לאכול את העוגה וגם להשאיר אותה שלמה. הם גם רצו לוותר על השטחים וגם להחזיק אותם, הם גם היו נגר מילחמת לבנון וגם בעדה, באופן התקיף ביותר. אז לא הבנתי מה הם רוצים, וכיום אחר פשוט נשבר לי. עזבתי כשהקימו את ממש' לת-האחרות-הלאומית. זה באמת הקש ששבר את הגב. זה לא הרבר הכי נורא שהיה, פשוט לא יכולתי לסבול את זה יותר. חשבתי: אם אני אצטרך עכשיו להמשיך ולשבת איתם, אני פשוט לא מסוגל. למה אני בכל זאת שוקל כל הזמן, ואני לא

אילו הם היו מנסים פעם ללכת בדרך השנייה. הרי את הדרך הזאת הם כבר ניסו כל הזמן, להיות בעד ונגד אותו העניין, ליהנות מכל העולמות, לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלמה, את זה הם כבר ניסו, וראינו לאן זה הוביל. אז יכול להיות שצריך פעם אחת לנסות את הדרך ההפוכה. אולי באופן פילאי זה יכול להביא אפילו לאיזה הישג ניכר וראוי לשמו. יכול מאוד להיות, שאילו הם היו אומרים את האמת הפשוטה עכשיו — ואני חושב שעכשיו זה בדיוק הזמן להגיד את זה, משום שהלבבות מוכשרים והקרע מוכשרת, וכל אחד מאיתנו היה לו איזה שהוא תפקיד קטן בהכשרת הקרקע והלככות, גם זה תפקיד לא מבוסס, וזה אגב התפקיד שוועדנו לעצמנו, בשלב מסויים בחיינו, זה התפקיד שוועדנו לעצמנו, אילו היינו רוצים בתפקידים אחרים, ודאי היינו...

אילו כל אנשי ר"ץ ומפ"ם, ו"שלום-עכשיו" וכו' היו נמצאים ב-תוך מיפלגת-העבודה והיו משתתפי

* קום: עיר באיראן, מרכז דתי שיעי, מקום מושבו של האיח'אללה חומייני עד סתו.